

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 278/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedu Segeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], zastúpenou konateľom spoločnosti [REDACTED], vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 368/2013 a takto

rozhodol:

1. Veci vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 13599/2014 a sp. zn. Rvp 13600/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13599/2014.

2. Sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], zastúpenou konateľom spoločnosti [REDACTED], vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), obsahovo totožného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 368/2013.

Sťažovatelia v podstatnej časti sťažnosti uviedli:

«V právnej veci žalobkyne: [REDACTED]... proti žalovaným: v 1. rade [REDACTED] [REDACTED]..., v 2. rade [REDACTED]..., o vrátenie daru je na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4Co/368/2013 vedené odvolacie konanie na základe odvolania podaného žalobkyňou dňa 15.03.2013 cestou Okresného súdu Bratislava II...

Žalobkyňa sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava II dňa 24.03.2009 vo veci samej domáhala voči žalovaným „spoločne a nerozdielne“ vrátenia daru podľa ust. § 630 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, a to bytu, ktorý sa nachádza na [REDACTED]... do jej výlučného vlastníctva.

... Okresný súd Bratislava II rozsudkom, zo dňa 07.01.2013. č. k.: 11C/73/2009-221 návrh žalobkyne v celom rozsahu zamietol a to z dôvodov, že prvostupňový súd

a) mal zato, že v konaní nebolo preukázané, že sa odporcovia 1. a 2. rade voči navrhovateľke správali tak, že týmto správaním hrubo porušili dobré mravy,

b) tvrdeniam navrhovateľky ako aj svedkyne o hrubom správaní odporcov voči navrhovateľke chýbala určitosť z hľadiska kedy sa hrubé správanie odporcov malo prejavovať...

... Žalobkyňa podala proti predmetnému rozsudku... dňa 15.03.2013, odvolanie...

Z dôvodu, že od podania vyjadrenia žalovaných k odvolaniu uplynulo viac ako 8 mesiacov žalovaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu podali dňa 26.02.2014 na Krajský súd v Bratislave žiadosť o podanie správy o stave konania. ...

Následne dňa 09.07.2014 žalovaní z dôvodu, že od podania vyjadrenia žalovaných k predmetnému odvolaniu uplynulo viac ako 14 mesiacov, žalovaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu podali na Krajský súd v Bratislave sťažnosť na porušovanie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov adresovanú predsedovi krajského súdu. ...

Dňa 12.08.2014 bolo právnenému zástupcovi žalovaných doručené vyrozumienie Spr. 2217/14 o vybavení sťažnosti, v ktorom osoba poverená predsedom Krajského súdu Bratislava [REDACTED] konštatovala zistenie prieťahov v namietanom postupe krajského súdu. ...

Do dnešného dňa nebolo vo veci rozhodnuté.

Žalovaní v postavení sťažovateľov sú presvedčení, že ich vec nie je prerokovaná v konaní pred odvolacím súdom bez zbytočných prieťahov a neodôvodnenou nečinnosťou krajského súdu sú porušované ich ústavné práva. ...

... a) Žalobou sa sťažovateľ domáhal určenia, že odporcovia nemajú právo urobiť nadstavbu bytového domu popísaného vyššie. Podľa názoru sťažovateľa nemožno mať za to, že by bolo možné považovať prejednávajúcu vec za fakticky alebo právne zložitú.

... b) Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní došlo k zbytočným prieťahom. Sťažovateľ žiadnym úkonom neprispel k prieťahom alebo k spomaleniu postupu súdu prvého stupňa.

... c) Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí zbytočné prieťahy, je postup súdu. Nečinnosť a neefektívnu činnosť súdu (veľký časový odstup od podania návrhu

do právoplatného rozhodnutia vo veci, ku ktorému doposiaľ nedošlo) nemožno podľa názoru sťažovateľa ničím ospravedlniť.

Neodôvodnené prietahy, ktorými sa konanie neprimerane predĺžilo, a to najmä v dôsledku nečinnosti a neefektívneho postupu Okresného súdu Bratislava I, viedli k porušeniu základného práva na prerokovanie veci sťažovateľa bez zbytočných prietahov. ...

Nečinnosťou porušovateľa základného práva sťažovateľa vznikla sťažovateľovi ujma spôsobená bezdôvodným predlžovaním stavu právnej neistoty, kedy všeobecné súdy nedokázali rozhodnúť sťažovateľovu vec v primeranej lehote. Stav právnej neistoty sa týka zasahovania do vlastníckeho práva sťažovateľa k predmetnej nehnuteľnosti, pričom vlastnícke právo je základným právom sťažovateľa v zmysle čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.

S ohľadom na vyššie uvedené sa domnievame, že závažnosť vzniknutej ujmy a jej okolnosti sú veľmi významnej kvality a žiadame preto súd, aby prihliadol k tejto skutočnosti.

Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva žiadame, aby Ústavný súd Slovenskej republiky priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie za spôsobenú ujmu vo výške 7.000,- EUR...

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že v priebehu súdneho konania v predmetnej právnej veci došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie sťažovateľovej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky...»

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] (a [REDAKOVANÉ]) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Krajského súdu Bratislava porušené.

2. Krajskému súdu Bratislava prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co/368/2013 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] (a [REDAKOVANÉ]) priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 7.000,- EUR..., ktoré mu je Krajský súd Bratislava povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ] č... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd Bratislava je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia... sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] (a [REDAKOVANÉ]) v sume 340,90 EUR..., na účet advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ] č... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

1. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov a týkajú sa vyriešenia toho istého právneho problému.

Z predmetných spisov ústavného súdu vyplýva, že v daných veciach ide obsahovo o totožné veci, pretože sťažovatelia napádajú tie isté rozhodnutia krajského súdu a sú zastúpení tým istým právnym zástupcom. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v záujme

hospodárnosti konania podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 13599/2014 a sp. zn. Rvp 13600/2014 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13599/2014, tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

2. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, obsahovo totožného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 368/2013.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný

súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Podľa zistenia ústavného súdu namietané konanie na krajskom súde bolo skončené rozhodnutím sp. zn. 4 Co 368/2013 z 24. septembra 2014, ktorým krajský súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

Sťažovatelia sa na ústavný súd obrátili so svojou sťažnosťou doručenou 17. októbra 2014, t. j. v čase, keď porušenie označených práv na všeobecnom súde, ktorý označili za účastníka konania, už netrvalo a konanie o ich sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy, v obsahovo totožnom čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj k právu zaručenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru (*mutatis mutandis* I. ÚS 6/03).

Sťažovatelia sú zastúpení advokátom, ktorý je podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Ústavný súd už v minulosti vyslovil, že „tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady“ (obdobne II. ÚS 555/2012).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sa sťažovatelia v predmetnej veci domáhali ochrany svojich práv v čase, keď v označenom konaní pred krajským súdom namietané porušenie označeného práva už netrvalo, a teda bola odstránená ich právna

neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2015